

Poročilo o delu Slovenskega gledališkega muzeja v letu 1969

Status naše ustanove, število nameščencev, delovni pogoji in predvsem vprašanje prostorov — vse to je ostalo tudi v preteklem letu nespremenjeno (glej poročila za leto 1963, 1964, 1965, 1966, 1967 in 1968 v prejšnjih letnikih Dokumentov). Spričo teh problemov, katerih rešitev ni v naši pristojnosti, je bilo težišče dela tudi v tem letu na poglobljenem internem delu: nadaljevali smo s sistematičnim urejanjem in kompletiranjem zbirk, s pripravljanjem gradiva za raziskave o razvoju slovenskega gledališča, z organiziranjem manjših občasnih razstav in z izdajanjem publikacij.

Novo gradivo

Med gradivom, ki ga je letos naš muzej prevzel v varstvo in last, bodisi kot dar ali odkup, je treba posebej omeniti: drugi del zbirke dramskih besedil iz obdobja med obema vojnama, doslej hranjen v arhivu Drame SNG; mape z dokumenti o gostovanjih Drame SNG na tujem v zadnjih letih; prvi del zbirke negativov, na katerih je ohranil mojster Vlastja Simončič večino predstav v slovenskih gledališčih po l. 1945; del negativov iz zbirke Srečka Zalokarja, ki dokumentirajo predvsem operne predstave iz istega in deloma tudi starejšega obdobja; personalne mape pokojnih in deloma tudi upokojenih članov SNG in Mestnega gledališča; del zapuščine Marije Nablocke (nekaj pisem, dokumentov in spominskih predmetov); nekaj dokumentarnega gradiva iz zapuščine Jožeta Tirana; režijske knjige, predvsem za Shakespeareove drame, iz zapuščine Osipa Šesta; del arhiva nekdanjega Obrtniškega gledališča (sejni zapiski, programi, pregledi, dopisi itd.); nekatere manjše korespondence (npr. Delakova pisma Albrehtu); albumi s slikami Julke Staričeve itd.

Interno delo

Interno delo se je razvijalo tudi v tem letu predvsem na naslednjih področjih: knjižnica z zbirko strokovne periodike in z rokopisi oz. tipkopisi dramskih besedil; rokopisi z arhivom in korespondencami gledaliških delavcev; letaki in gledališki programi; zbirke fotografij (posnetki predstav, portreti itd.), umetniških slik (tudi risb, kipov, plaket itd.) ter scenskih in kostumskih osnutkov; zbirka magnetofonskih in filmskih posnetkov predstav, plošč itd.; dokumentacija (kritike in članki o gledališču); priročne kartoteke predstav, biografskih člankov itd.; zbirka spominskih predmetov.

V tem letu je posebno narasla knjižnica; poleg že omenjenega prevzema besedil iz arhiva ljubljanske Drame smo redno kupovali domačo strokovno literaturo, tudi tako, ki je vsaj posredno v zvezi z gledališčem, imeli smo naročeno vso periodiko, ki posveča pozornost tudi gledališču, skušali smo kompletirati knjižnični fond z naba-

vami iz antikvariatov (slovenica), medtem ko smo se pri nakupu tujih publikacij omejevali predvsem na priročnike. Znatno je naraslo tudi število tujih publikacij, ki jih prejemo v zameno za naše Dokumente. Prav tako smo posneli vrsto predstav v naših gledališčih na magnetofonski trak in fragmente ohranili tudi na filmskem traku, s posameznimi darovi smo obogatili fototeko in s prevzemom, zlasti iz Ateljeja SNG, zbirko scenskih in kostumskih osnutkov. Presneli in inventarizirali smo zbirko starejših fotografij (pred letom 1914) in izpopolnili naše kartoteke, zlasti katalog rokopišnega gradiva.

V novembru 1969 je bila na lastno željo upokojena naša dosedanja knjižničarka in s 1. januarjem 1970 je bilo to mesto na novo zasedeno.

Razstave

Glede na lanski dogovor z Mestnim gledališčem ljubljanskim, da bi prirejali stalne razstave v njihovih novih foyerjih, ki naj bi se menjavale vsaka dva meseca, smo pripravili obširnejši načrt za to sodelovanje. Žal pa — četudi smo edini slovenski muzej brez stalnih razstavnih prostorov in bi bilo pričakovati podporo naši zamisli — je Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti zavrnil našo prošnjo za dotiranje teh razstav. Odvisni od sredstev lastnega proračuna smo morali to dejavnost tako omejiti na dve, največ tri zelo skromne razstave letno. Tako smo priredili po uvodni



Otvoritev spominske razstave Julke Staričeve (med govorom dr. Bratka Krefta)



Pri otvoritvi spominske razstave Julke Staričeve (Filipič, Moravec in dr. Kreft z igralkinim očetom)

razstavi Prve uprizoritve Cankarjevih dram, ki je bila pripravljena še v letu 1968 (9. decembra), odprta pa tudi še ves januar 1969, najprej spominsko razstavo ob desetletnici smrti Julke Staričeve, prve igralka Mestnega gledališča (otvoritev 5. februarja 1969), zatem pa razstavo izvornih scenskih osnutkov enega naših prvih gledaliških slikarjev, z naslovom Ivan Vavpotič in gledališče (otvoritev 15. aprila 1969). Obe razstavi je začel akademik dr. Bratko Kreft z uvodnim predavanjem. Tretja razstava, namenjena spominu Ignacija Borštnika ob petdesetletnici igralčeve smrti, je bila pripravljena že za konec leta 1969, vendar smo jo odložili in odprli šele 20. januarja 1970 zaradi želje, naj bi prej odstopili prostor gostujoči razstavi. V pripravi je spominska razstava ob petletnici smrti Jožeta Tirana.

Vse te naše razstave v foyerjih Mestnega gledališča so skromne, vendar imajo posebno prednost v tem, da so vključene v gledališki ambient in si jih tako ogleda veliko število gledaliških obiskovalcev med samimi predstavami. Sleherna otvoritev pa je hkrati prijetno srečanje z našimi starejšimi gledališkimi delavci, ki so najzvestejši spremljevalci našega dela (Mira Danilova, Vida Juvanova, Elvira Kraljeva, Mila Šaričeva, Lojze Drenovec, Maks Furijan, Slavko Jan, Ladko Korošec, Pino Mlakar, Smiljan Samec, Vladimir Skrbinšek in še nekateri).

Ob teh samostojnih razstavah je treba omeniti še sodelovanje našega muzeja pri organizaciji ali pri posredovanju gradiva za nekatere razstave drugih prirediteljev. Tako smo na željo Sekretariata za prosveto in kulturo SRS prevzeli organizacijo razstave Nove gledališke zgradbe v ZRN in Berlinu, ki jo je odprl generalni konzul

16. decembra 1969. Velik del gradiva je prispeval SGM tudi za jubilejno razstavo ob petdesetletnici Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru (3. oktobra 1969), nekaj dokumentov in fotografij o uprizoritvah na Slovenskem pa tudi za potujočo češko razstavo o Karlu Čapku, ki sta jo priredila Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani in Pamatnik narodnih pisemnic v Pragi in je bila odprta v razstavnih dvorani NUK v Ljubljani 30. oktobra 1969. Razen tega smo pogosto dajali svoje gradivo na voljo za razne televizijske oddaje, časopisne objave in podobno.

Publikacije

V letu 1969 smo natisnili, tako kakor prejšnje leto, dva zvezka naše strokovne revije Dokumenti Slovenskega gledališkega muzeja (št. 13 in 14). Prvi letošnji zvezek, ki je izšel v maju, je bil namenjen počastitvi Ignacija Borštnika, drugi, ki je bil dotiskan v oktobru, pa prazniku Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru. Med sodelavci so bili v tem letu Slavko Batušić, Radovan Brenčič, Ciril Debevec, Jaro Dolar, Fedor Gradišnik, Bruno Hartman, Stanislav Kos, Matej Rode in oba urednika. Oba zvezka skupaj sestavljata peto knjigo, ki obsega 252 strani z več kot 120 fotografijami, faksimili itd.

Tako je izšlo od leta 1964 do danes skupaj 14 zvezkov (pričujoči pri tem seveda ni všteti), povezanih v pet knjig s skupnim obsegom 1558 strani. Pri tem je treba opomniti, da je tako število kakor njihov obseg omejen glede na razpoložljiva finančna sredstva. Revijo izdajamo sicer s podporo Sklada SRS za pospeševanje založniške dejavnosti, del sredstev (skoraj 40 %) pa smo morali letos dodati iz lastnega proračuna.

Okrog 300 izvodov razpošiljamo v zameno gledališčem, muzejem, strokovnim knjižnicam, inštitutom itd., od tega blizu sto v tujino.

Linhartova rojstna hiša

Vodstvo naše ustanove se je že pred več leti zavzelo za to, da bi obnovili v celoti ali vsaj delno rojstno hišo A. T. Linharta v Radovljici in uredili v njej spominsko sobo kot dependanco Slovenskega gledališkega muzeja. Žal je ostala naša pobuda takrat brez slehernega odmeva. Letos smo se znova obrnili s tem predlogom na Skupščino občine Radovljica, ki naj bi poskrbela za ureditev lastništva in zunanje podobe hiše, hkrati pa tudi na Sklad SRS za pospeševanje kulturnih dejavnosti s prošnjo, naj bi nam zagotovili sredstva za ureditev spominske sobe. Izmenjali smo več pisem s Skupščino občine Radovljica in tudi obiskali predsednika, ki je pokazal veliko razumevanja za ureditev tega vprašanja, kljub temu pa rešitev v zadnjih dveh mesecih ni napredovala.

Rapport sur les activités du Musée du théâtre slovène en 1969

Le rapport annuel présente, comme dans les années précédentes, des données sur le travail régulier du musée, le classement des collections, l'arrivée de nouveaux documents et les expositions organisées dans cette période. Le rapport signale en particulier les activités de recherche et de publications du Musée et parle des projets encore irréalises entre autre de l'effort fait par le Musée pour aménager la maison natale du premier auteur dramatique slovène A. T. Linhart.